

ИЗЛОЖБА

На оваа ретроспективна изложба Франговски се претставува во сите четири уметнички дисциплини во кои твори - цртеж, графика, сликарство и скулптура. Живее и твори токму во периодот кога на македонската ликовна сцена биле претставувани делата на основоположниците на современата македонска уметност и следејќи го нивниот опус, воедно ги втемелува и своите идни насоки, почнувајќи во средното уметничко училиште, каде професори му се врвни имиња на македонската ликовна сцена.

Неговиот последен творечки циклус е наречен "Немир", а делото "Фамилија", создадено во 1958 година, го означува појавувањето на ликовната сцена.



Пишува:
Милева ЛАЗОВА

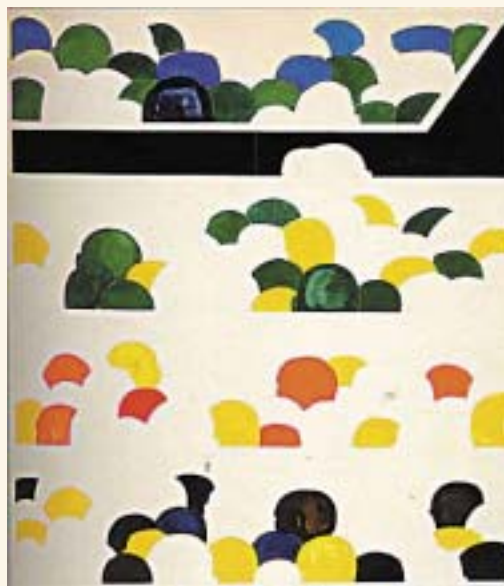
Во националната галерија на Македонија "Мала станица" беше отворена ретроспективна - монографска изложба на 50-годишното творештво на ликовниот уметник Нове Франговски. На отворањето говореше директорката на Националната галерија Маја Крстевска, а оперската певица Весна Гиновска - Илкова исполни неколку арии од својот репертоар.

Презентирани се 150 дела на овој еминентен уметник - масла на платно, графити, скулптури, меѓу кои може да се видат слика изработена пред 50 години и едно од последните ликовни дела, што симболично го поврзуваат почетокот со крајот на неговото творештво. На тој начин може да се проследат сите различни правци во кои создавал Франговски, па дури и дела кои ги сликал во основно училиште.

Во оваа прилика од неговата богата биографија е издвоен престојот во Рим, каде специјализирал на Академијата за убави уметности во 1972-1973 година, како стипендист на италијанската Влада, кај професорот Луиџи Монтанарини. Војните и транзицијата во регионот, како



"ОД УМЕТНОС



Авторот, кој е роден во 1939 година во Галичник, каде 20 години наназад ја реализира и меѓународно познатата Галичка ликовна колонија, завршил вајарски оддел во средното Уметничко училиште во Скопје, а дипломирал на Сликарскиот оддел на Академијата за ликовни уметности во Белград, кај професорите Стојан Челиќ и Љубица Сокиќ.

што потенцира самиот, придонеле да го напушти препознатливиот, фигуративен израз и да ѝ се предаде на апстракцијата, на природата, каде последните години го наоѓа својот личен и творечки мир.

Пред десет години почнува нов циклус, наречен "Немир", во кој ги внесува

своите најинтимни чувства и ги истура на платното преку црната, белата и црвената боја. За мотивот зошто го напуштил светот кој го градел, во кој живеел 50 години тој вели дека во тоа време се случило нешто многу лошо, се распаднал системот во кој сите верувале, државата



Т ДО ЖИВОТ"



во која чувствувале сигурност.

"Почнаа страшни војни. Чувствував - истакна Франговски - дека во мојата фигурација ќе биде нагласена крвта, мачнините на тоа време, плачот на родителите по своите изгубени деца. Растурањето на државата со која се гордеевме страшно влијаеше врз мене. Не сакав тоа директно да го почувствувам и се повлекох во Соње, во моето ателје, моето второ место на битисување, по родниот Галичник".

Кога престанал да создава фигуративна уметност, барал нешто поинакво, нешто што ќе му даде импулс. Најмногу од сè сакал да ја почувствува природата.

"Тогаш видов што значи светот, пределот, тогаш ја видов планината. Цел живот ја гледав, но ја немав забележано. Сфатив дека најголемата филозофија е во природата. Пристапив лирски, ја забравив фигурата. Речиси по две децении, мислам дека повторно ќе му се вратам на човекот, но преку сосема поинаков запис. Доколку пред 20 години бевме во шок, сега знам дека фигурацијата ја напуштив поради војната. Но, ќе се вратам", додаде Франговски.

Врзан за Галичник, неговото родно село, секоја година традиционално ја организира меѓународната Галичката ликовна колонија на која доаѓаат уметници од цел свет. Според него, а и многумина ќе се согласат со тоа, најдобрите уметници се раѓаат во Македонија.

"Кога излагаме во странство, таму сите нè ценат и се воодушевени. Навистина сме добри! Јас многу се гордеам што ние, Македонците, сме многу полетни! За сè нè бива! Тоа ми дава оптимизам да работам. Нам, на уметниците, тоа ни останува. Да се бориме за оваа мала, богата Македонија", оптимистички констатира Франговски.